

Het goede nieuws van de rust

De brief aan de Hebreëen en de eerste brief van Petrus zijn gericht aan gelovige Israëlieten¹. In de Hebreënbrief wordt er gesproken over mensen die een “goed bericht” hebben gehoord en het hebben begrepen. En tóch heeft dat “evangelie” hun geen goed gedaan, het heeft hun “geen nut gebracht”. De schrijver merkt op:

*“Immers, aan ons is **een blijde boodschap verkondigd** (Gr. geëvangeliiseerd), evenals ook aan hen; maar het woord van de prediking bracht hun geen nut, daar zij niet verbonden waren met hen die het in het geloof hoorden” (Hebr. 4:2)*

In de Bijbel worden er meerdere “evangelien” of “blijde boodschappen” genoemd. Al die berichten hebben gemeen, dat er een volstrekt onverdiend geschenk van God wordt aangekondigd: bevrijding uit een bepaalde vorm van slavernij.

Het waarschuwend voorbeeld van de Exodus

Aan Israëlieten die als slaven verbleven in het land Egypte is er een blijde boodschap verkondigd. Zij kregen te horen, dat God hen zou voeren naar een land dat “overvloedig van melk en honing” en dat land aan hen zou geven (Exod. 3:8,17; 13:5, 33:3; Lev. 20:24). Maar dat goede bericht heeft de toenmalige hoorders “geen nut” gebracht, want ze sloten zich niet aan bij Jozua en Kaleb, die het “in het geloof hadden gehoord”, maar ze wantrouwden God en wezen Zijn belofte af. Omdat ze God ondanks alle wonderen die Hij in hun midden had verricht niet waren gaan vertrouwen, maar Hem bleven grieven en kwetsen, konden de Israëlieten die de doortocht door de Schelfzee hadden meegemaakt het beloofde land niet binnengaan. Alleen Jozua en Kaleb mochten de Jordaan overtrekken, veertig jaar later aan het hoofd van een nieuwe generatie, en het land in bezit nemen.

De oorspronkelijke Griekse tekst van Hebreëen 4:3 zegt:

“Want wij komen in de rust, <wij> de gelovenden, zoals Hij gezegd heeft...”

Gelovigen mogen op God vertrouwen, elke dag opnieuw en in elke nieuwe situatie. Paulus schrijft in de Romeinenbrief:

“Want wat zegt de Schrift: ‘En Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend. Hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend uit genade, maar als

¹ Bij de brief aan de Hebreëen blijkt dit uit de titel, en bij de brief van Petrus blijkt het uit het opschrift, dat luidt: “Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen in de verstrooiing in Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bithynië” (1 Petr.1:1). Voor “verstrooiing” gebruikt Petrus het Griekse woord *diaspora*. Hij richt zich tot Joden die buiten het land Israël wonen, in het gebied dat wij aanduiden als Anatolië en de Kaukasus.

*verschuldigd. Maar hem die **niet werkt, maar gelooft** in Hem die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid; zoals ook David de mens gelukkig noemt wie God gerechtigheid toerekent, **zonder werken...*** (Romeinen 4:3-6)

In de Bijbel wordt “geloven” geplaatst tegenover “werken”. Wie geloven “komen in de rust” (Hebr.4:3). Geloven is: “stoppen met werken” en dus hetzelfde als: “de rust ingaan”. Wie geloof hechten aan Gods beloften ervaren de aangekondigde rust. Wie Zijn beloften echter wantrouwen, komen niet in de rust. Met een verwijzing naar de geschiedenis van de twaalf verspieders die Mozes uitzond (Numeri 13 en 14) en naar Psalm 95:11 zegt de schrijver van de brief aan de Hebreëen:

“Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij niet binnengaan!” (Hebreëen 4:3)

De Almachtige verheugt zich over mensen die Hem op Zijn woord geloven, maar dat woord brengt “geen nut” aan hen die het verwerpen. Zolang zulke mensen niet tot het inzicht komen dat God betrouwbaar is, gaan ze de rust niet in.

Het scheppingswerk van God als voorbeeld

Het slot van Hebreëen 4:3 luidt in de oorspronkelijke Griekse tekst letterlijk: “Hoewel de werken vanaf de nederwerping van de wereld zijn”. De HSV schrijft: “En dat terwijl Zijn werken al sinds de grondlegging van de wereld voltooid zijn”. Met “de grondlegging van de wereld” wordt het scheppingswerk van God bedoeld dat in het boek Genesis is beschreven. In Hebreëen 4:4 staat immers:

“Want Hij heeft ergens over de zevende dag als volgt gesproken: En God heeft op de zevende dag van al Zijn werken gerust”.

Met het woord “ergens” doelt de schrijver op Genesis 2:2, Exodus 20:11 en Exodus 31:17. Bij de schepping van de wereld heeft God een toonbeeld van rust gegeven. Hij hield op een zeker moment op met werken. In zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag (Exod.20:11). Toen de HEERE alles dat Hij zich had voorgenomen tot stand had gebracht, hield Hij op met scheppen. Dat was “Zijn rust”.

De Hebreëenschrijver vervolgt:

“En op deze plaats opnieuw: Zij zullen Mijn rust niet binnengaan!” (Hebreëen 4:5)

Met “op deze [plaats] opnieuw” doelt de schrijver op Psalm 95 waarin God zwoer dat sommige mensen Zijn rust niet zouden binnengaan. Uit het tekstverband blijkt, dat Hij sprak over de Israëlieten die Zijn beloften wantrouwden. Vanwege dat wantrouwen konden ze het beloofde land niet binnengaan, maar kwamen om in de woestijn (Psa.95:8-10). Met de eed

die de HEERE in Zijn toorn zwoer haalde Hij echter geen streep door Zijn belofte, want Hij sprak bij latere gelegenheden opnieuw over rust. De Hebreeënschrijver vervolgt:

“Omdat dus [het feit] blijft dat sommigen deze [rust] binnengaan, en dat zij aan wie het Evangelie eerst verkondigd was, niet binnengegaan zijn vanwege hun ongehoorzaamheid, bepaalt Hij opnieuw een zekere dag, [namelijk] heden, wanneer Hij zo lange tijd daarna door David zegt (zoals al eerder gezegd is): ‘Heden, als u Zijn stem hoort, verhard dan uw hart niet’” (Hebreeën 4:6-7)

De Israëlieten in de woestijn luisterden niet naar wat God zei. De generatie aan wie een blijde boodschap werd verkondigd is de beloofde rust niet binnengegaan vanwege haar “ongehoorzaamheid”. Voor ongehoorzaamheid staat in de oorspronkelijke tekst het woord *apeitheia*, dat “ongezeglijkheid” betekent. Ze gaven aan het “evangelie” geen gehoor. Gods belofte leek veertig jaar later alsnog in vervulling te gaan, toen een nieuwe generatie van Israëlieten onder leiding van Jozua het land binnentrok en het in bezit mocht nemen. Maar, zo merkt de Hebreeënschrijver op, ook dát was nog niet de definitieve vervulling van Gods belofte. Want eeuwen later sprak de HEERE bij monde van David nog steeds over een rust. Hij zei toen: **“Heden**, indien u Zijn stem hoort, verhard uw hart niet, zoals te Meriba, zoals in de dagen van Massa in de woestijn: daar stelden uw vadersen Mij op de proef, daar beproefden zij Mij, hoewel zij Mijn werk zagen” (Psalm 95:7-9).

Uit Psalm 95 blijkt, dat de intocht van Israël in het land Kanaän niet de definitieve, door God beoogde rust is geweest. De intocht in het beloofde land heeft niet tot de ware rust geleid, omdat Israël ook na die intocht niet is gaan vertrouwen op de HEERE. In de tijd van koning David moest God nog steeds een oproep doen om zich voor Zijn woord niet af te sluiten. Vandaar dat de Hebreeënbrieff vervolgt:

“Want als Jozua hen al in de rust gebracht had, zou God daarna niet gesproken hebben over een andere dag. Er blijft dus nog een sabbatsrust over voor het volk van God, want wie Zijn rust binnengegaan is, die heeft zelf ook van zijn werken gerust, zoals God van de Zijne” (Hebreeën 4:8-10).

De sabbatsrust voor het volk van God

“Er blijft dus nog een sabbatsrust over voor het volk van God” zegt Hebr.4:9. Die rust houdt in dat het volk van God ophoudt met werken, net zoals God op de zevende dag rustte, toen Zijn scheppingswerk was voltooid. “Voor ons, Hebreeën, is er rust” zegt de briefschrijver, “laten we niet zo hardleers zijn als onze voorouders, maar laten we luisteren naar wat God door Zijn Zoon vandaag tegen ons zegt”:

“Laten wij ons dan beijveren om die rust binnen te gaan, opdat niemand door het volgen van dit voorbeeld van ongehoorzaamheid ten val zal komen” (Hebreeën 4:11)

“Laten wij ons dan beijveren om die rust binnen te gaan” is een schitterende woordspeling. Het betekent: “Laten we ons daarom inspannen om te stoppen met werken!” De sabbatsrust voor het volk van God houdt in: ophouden met werken, niet langer proberen om door je eigen inspanningen rechtvaardig te worden of in aanmerking te komen voor Gods genade. Geloven heeft met zulk “werken” niets te maken, want een gelovige *ontvangt* alleen maar. De Almachtige die rust heeft beloofd geeft alles, doet alles, en schenkt Zijn zegen. Daar kunnen gelovigen bij voorbaat voor danken, en op vertrouwen. “Ten val komen” betekent: Niet blijven staan op Zijn woord. Voor “on gehoorzaamheid” staat in vers 11 opnieuw het woord *apeitheia*, dat “on gezeglijkheid” betekent: de weigering om naar God te luisteren door Zijn belofte in twijfel te trekken of die te gaan ontkennen.

In de eerste eeuw kreeg het volk Israël te horen dat er “onder de hemel geen andere naam was gegeven waardoor zij behouden moesten worden” dan de naam van Jezus Christus, de Nazarener (Hand. 4:10-12). Door Hem werd er aan Israël vergeving van zonden verkondigd. Van alles waarvan men niet kon worden gerechtvaardigd in [de] wet van Mozes, zou ieder die met geloof opkeek naar de gekruisigde en opgestane Messias gerechtvaardigd worden (Hand. 13:38-39). Maar de meeste Israëlieten geloofden dat goede nieuws niet. Wie het wél geloofden gingen de beloofde rust in en werden door de Messias gerechtvaardigd.

De toekomstige wereldsabbat

Het principe dat God alleen geloof erkent en beloont, is onveranderlijk. De zevende dag, waarop de Schepper rustte van al Zijn werken, is een type van de zevende dag van de wereld, het zevende millennium dat over de schepping zal aanbreken, de dag van de Heer. De verwachting van een duizendjarige wereldsabbat berust op voorzeggingen in de Psalmen, de tweede brief van Petrus en het boek Openbaring (vgl. Psa.90:4, 2 Petr.3:8 en Openb.20:1-10)². Tijdens die wereldsabbat zal de Messias regeren en de satan zijn gebonden. Dan zal er vrede heersen in de volkerenwereld en rust op de hele aarde (Psa.46:9, Jes.2:4, Micha 4:3, Hos.2:18). Wanneer het messiaanse koninkrijk aanbreekt, zullen wie op grond van Gods belofte naar de verschijning van de Messias in heerlijkheid hebben uitgezien het rijk mogen binnengaan. Wie echter meenden dat zij de wereldwijde vrede en gerechtigheid zélf tot stand moesten brengen - en dus niet geloofden maar werkten - zal de toegang worden ontzegd (Matth.7:22-23).

² Op grond van deze toekomstverwachting schreef Luther: “Sechs tausent jar wird die Welt stehen. Zwey tausent ledig. Zwey tausent Das Gesetz. Zwey tausent Christus. Dis sind sechs tage einer wochen für Gott. Der siebende Tag ist der ewige Sabbath” [Zesduizend jaar zal de wereld bestaan. Tweeduizend on gehuwd. Tweeduizend de wet. Tweeduizend Christus. Dit zijn zes dagen van een week voor God. De zevende dag is de eeuwige sabbat]. [*Chronica* des Ehrnwürdigen Herrn D. Mart.Luth. Deutsch, Witeberg, Gedruckt durch Hans Lufft, 1550]

In zijn eerste brief schrijft Petrus over Israëls profeten die gesproken hebben van “het lijden dat op de Messias zou komen en de heerlijkheid die daarop zou volgen” (1 Petr. 1:11). Zij wisten niet “op welke of hoedanige tijd” hun eigen voorzeggingen betrekking hadden, dus wanneer en hoe die voorzeggingen in vervulling zouden gaan (1 Petr.1:10). Maar...

*“Aan hen werd geopenbaard dat zij niet voor zichzelf, maar voor u de dingen bedienden die u nu zijn aangekondigd door hen die u **het evangelie hebben verkondigd**³ door [de] heilige Geest die van [de] hemel is gezonden; dingen waarin engelen begerig zijn een blik te werpen”* (1 Petrus 1:12)

“God openbaarde aan de profeten, dat wat zij geprofeteerd hadden niet in eerste instantie voor henzelf was, maar voor anderen die na hen zouden komen. Hij deed dat, door het rechtstreeks tegen hen te zeggen, of doordat het hen uit hun eigen profetieën duidelijk werd”.⁴

De ontvangers van Petrus’ brief hadden ervaren hoe Gods Geest van de hemel werd gezonden en ze hadden door die Geest gehoord van de redding die er voor hen was weggelegd en die geopenbaard zou worden “in de laatste tijd”, “in de openbaring van Jezus Christus” (1 Petr.1:5,7). Door de opstanding van Jezus Christus uit de doden waren zij “wedergeboren tot een levende hoop” (1 Petr.1:3). Ze wisten dat de Messias hen bij Zijn openbaring zou laten delen in het onvergankelijke leven dat Hijzelf had ontvangen, en dat er een onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk lotsdeel voor hen was weggelegd in Zijn komend rijk (1 Petr.1:4).

In verband met dit onderwerp citeerde Petrus een profetie van Jesaja. “Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem op het veld” had die profeet eens gezegd, en hij had eraan toegevoegd: “Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest van de HEERE erover blaast. Voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af, maar het woord van onze God bestaat voor eeuwig” (Jesaja 40:6-8).

Aan de uitspraak van Jesaja, dat het gras verdort en de bloem afvalt, maar “het woord van [de] Heer tot in eeuwigheid blijft” voegde de apostel toe:

*“Dit nu is het woord dat u **verkondigd** (Gr. geëvangelizeerd) is”* (1 Petrus 1:25)

Voor “het woord” dat aan Israël verkondigd staat in deze tekst de Griekse term *rèma*. Petrus had het oog op een *specifiek* woord van God, een blijde boodschap die Hij heeft laten klinken. Petrus dacht aan de belofte van het komend rijk die God heeft uitgesproken en door Zijn apostelen heeft laten verkondigen. Dát woord “blijft tot in eeuwigheid”. In de oorspronkelijke tekst staat, dat het blijft “tot in de eeuw” – tot in de toekomstige eeuw, want *dán*, in die toekomstige eeuw, zal het in vervulling gaan. Hoewel de ene generatie na

³ In de oorspronkelijke Griekse tekst staat hier: “die u hebben geëvangelizeerd”.

⁴ Ontleend aan: H.L.Heijkoop, *De eerste brief van Petrus*, Winschoten: Uit het Woord der Waarheid, p.64.

de andere “verdort” en “afvalt”, blijft Gods belofte onwankelbaar overeind staan, de hele tegenwoordige eeuw door, tot in de toekomstige. In die toekomstige eeuw zal Hij gelovigen hun onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk lotsdeel schenken (1 Petr.1:4).

Wanneer het evangelie verkondigd werd

In het vierde hoofdstuk van zijn brief zegt Petrus:

“Want daartoe is ook aan doden een blijde boodschap verkondigd (Gr. geëvangeliiseerd), opdat zij wel geoordeeld werden naar [de] mens, in [het] vlees, maar leefden in overeenstemming met God, in [de] geest” (1 Petrus 4:6)

Op grond van deze tekst wordt dikwijls beweerd, dat de menselijke ziel bewust voortleeft na het sterven. Zelfs aan overledenen zou het evangelie nog gepredikt kunnen worden, en zij zouden zich alsnog kunnen bekeren. Als vrome Jood was Petrus echter vertrouwd met de Hebreeuwse Schriften. En in die Schriften wordt gezegd:

“In de dood is er geen gedachtenis aan U, wie zal U loven in het graf?” (Psalm 6:6)

“Wat voor winst is er in mijn bloed, in mijn neerdalen in het graf? Zal het stof U loven? Zal dat Uw trouw verkondigen?” (Psalm 30:10)

“De doden zullen de HEERE niet prijzen, evenmin al wie in de stilte neergedaald zijn. Maar wij zullen de HEERE loven, van nu aan tot in eeuwigheid” (Psalm 115:17-18).

“Vertrouw niet op edelen, op het mensenkind, bij wie geen heil is. Zijn geest gaat uit hem weg, hij keert terug tot zijn aardbodem; op die dag vergaan zijn plannen” (Psalm 146:3-4).

“De doden weten helemaal niets... ook hun liefde, ook hun haat, ook hun afgunst is al vergaan” (Prediker 9:5-6)

“Er is geen werk, geen overleg, geen kennis of wijsheid in het graf, waar u naartoe gaat” (Prediker 9:10)

“Immers, het graf zal U niet loven, de dood U niet prijzen; wie in de kuil neerdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen. De levende, de levende, die zal U loven, zoals ik vandaag. De vader zal zijn kinderen met Uw waarheid bekendmaken” (Jesaja 38:18-19).

Op grond van “Mozes en de profeten” stond het voor Petrus vast, dat alleen een levend mens kan luisteren en een boodschap ter harte kan nemen. De vraag moet dus worden gesteld: “Is aan de mensen die in 1 Petr.4:6 worden genoemd het evangelie verkondigd tijdens hun leven of toen zij dood waren”? Petrus zou antwoorden: “Dat gebeurde natuurlijk tijdens hun leven”.

De apostel spreekt over doden die “geoordeeld werden naar de mens, in [het] vlees”. Op grond van het oordeel van een menselijke rechter kregen zij de doodstraf. Zij stierven als martelaren, omdat de Romeinse overheid (tijdens de regering van keizer Nero) het christelijk geloof had verboden. Zij waren niet dood toen zij het evangelie hoorden, maar toen Petrus zijn brief schreef.

Deze mensen zullen leven “in overeenstemming met God, in [de] geest”. “In overeenstemming met God” (of: “naar God”) wil zeggen: naar Gods besluit, op grond van het vonnis van de hemelse Rechter. Zij zullen leven in een geestelijke bestaanswijze. Terwijl zij eens leefden “in het vlees”, in een lichaam van vlees en bloed, zullen zij in de toekomst leven “in de geest”, in een geestelijk lichaam. De apostel Paulus heeft over dat onderwerp geschreven:

“Een natuurlijk [Gr. ziels] lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam wordt opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam en er is een geestelijk lichaam” (1 Korinthe 15:44)

Het geestelijk lichaam heeft geen bloed dat door aderen vloeit, maar ontleent zijn leven aan inwonende geest. Toch is het geestelijk lichaam even tastbaar en zichtbaar als het zielse, zoals bleek tijdens de verschijningen van de opgestane Here Jezus aan Zijn discipelen.

De “doden” uit 1 Petrus 4:6 zijn niet dezelfde personen als de “geesten in de gevangenis” uit 1 Petrus 3:19. De geesten die in 1 Petrus 3 worden genoemd waren immers ongehoorzaam in de tijd vóór de zondvloed en werden vanwege hun ongehoorzaamheid door God in verzekerde bewaring gesteld. Bij de doden uit 1 Petrus 4 gaat het om mensen, maar de geesten uit 1 Petrus 3 zijn onsterfelijke hemelwezens.

Het begin van het oordeel

In zijn brief doet Petrus een opmerkelijke uitspraak over het tijdperk dat met de opstanding en de hemelvaart van de Here Jezus is begonnen. De apostel schrijft:

*“Want het is nu <de> tijd dat het oordeel begint bij het huis van God; als het echter eerst bij ons [begint], wat zal het einde zijn van hen die **het evangelie van God** niet gehoorzamen?” (1 Petrus 4:17)*

Vergelijkbare uitspraken als Petrus hier doet, werden ook gedaan door de apostel Paulus. Paulus en Barnabas spoorden de discipelen in Lystra, Iconium en (het Pisidische) Antiochië aan om “in het geloof te blijven” en zij onderwezen “dat wij door vele verdrukkingen in het Koninkrijk van God moeten ingaan” (Hand.14:22).

Omdat er misstanden waren bij de viering van de maaltijd van de Heer in de stad Korinthe, waren sommige gemeenteleden zwak en ziek, en velen waren zelfs overleden (1 Kor.11:30). Over die situatie schreef Paulus:

“Als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden” (1 Kor.11:31-32)

Volgens de apostelen begint het oordeel “bij het huis van God”. De HEERE brengt verdrukking over Zijn kinderen om hen te reinigen en op te voeden voor hun functie in Zijn toekomstige rijk, om hen op hun Hoofd (of hun Koning) te doen lijken en om te verhinderen dat ze met de wereld veroordeeld zouden worden. Maar omdat de verdrukkingen waaraan

de gelovigen in Israël werden onderworpen zo ernstig waren, vroeg Petrus zich af, hoe zwaar de gerichten dan wel niet zullen zijn die de ongelovige wereld in de toekomst zullen treffen. Toen de Here Jezus op weg was naar het kruis, stelde Hij dezelfde vraag aan de “dochters van Jeruzalem”:

“Als zij dit doen met het groene hout, wat zal er dan met het dorre gebeuren?” (Luk.23:31)

Over het lot van de wereld die het evangelie van God heeft verworpen en de gerichten die deze wereld zullen treffen wordt er gesproken in het boek Openbaring.

Samenvatting

1. De brief aan de Hebreëën laat zien, dat mensen een blijde boodschap van God kunnen ontvangen, maar er toch geen baat bij kunnen hebben wanneer ze God blijven wantrouwen (Hebr.4:1-11).
2. Dat gebeurde bij voorbeeld met de generatie van Israël die uit het land Egypte was bevrijd, die door de Schelfzee was getrokken en de wetgeving bij de Sinai had meegemaakt: zij konden het beloofde land niet binnengaan vanwege hun ongelof (Hebr.4:2,3,5).
3. Iets dergelijks gebeurde er ook met het volk Israël in de eerste eeuw. Aan hen was verkondigd dat wie zijn vertrouwen vestigde op de opgestane Messias door Hem gerechtvaardigd zou worden van alles waarvan men niet gerechtvaardigd kon worden door de wet van Mozes. Maar de meeste Israëlieten geloofden deze boodschap niet en gingen de beloofde rust niet in (Hand. 13:38-39, Hebr.4:6-7,11).
4. Wie geloven “komen in de rust” (Hebr.4:3). Geloven is: “stoppen met werken” en dus hetzelfde als: “de rust ingaan”. Wie de rust zijn ingegaan proberen niet langer om door eigen inspanningen rechtvaardig te worden maar vertrouwen op Gods belofte.
5. Er blijft een sabbatsrust over voor het volk van God. Die rust houdt in dat het volk van God ophoudt met werken, net zoals God op de zevende dag rustte, toen Zijn scheppingswerk was voltooid.
6. De zevende dag, waarop de Schepper rustte van al Zijn werken, is een type van de duizendjarige wereldsabbat, de dag van de Heer. Tijdens die dag zal de satan zijn gebonden en zal er in de wereld vrede heersen (Openb.20, vgl. Jes.2). De Messias zal dan op aarde regeren (Psa.2). Wie het evangelie van het koninkrijk met geloof aannemen, zullen Zijn rijk mogen ingaan. Voor zulke mensen is er een “onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk lotsdeel” weggelegd (1 Petr.1:4) – ook al zijn de meesten van hen al gestorven voordat het messiaanse rijk aanbreekt (1 Petr.1:24-25).
7. Sommigen gelovigen zijn vanwege hun vertrouwen in de evangelieboodschap omgebracht, maar God zal hen te Zijner tijd met een geestelijk lichaam opwekken zodat ze op Zijn dag zullen leven (1 Petr.4:6).

8. De Heere maakt gebruik van verdrukkingen om gelovigen te oordelen, te reinigen en te heiligen zodat ze Zijn rijk kunnen binnengaan en niet met de wereld veroordeeld zullen worden (1 Petr.4:17, Hand.14:22, 1 Kor.11:30-32).

Om verder te lezen

- Baron, D. (2007) *The New Order of Priesthood*. Jerusalem: Keren Ahvah Meshihit.
- France, R.T. (1979) *Exegesis in Practice: Two Examples* (Matthew 8:5-13 and 1 Peter 3:18-22). In: I.Howard Marshall (editor), *New Testament Interpretation. Essays on Principles and Methods*. Exeter: The Paternoster Press, pp.252-281.
- Geyer, K. (1960) *Die Krisis im Leben der Gläubigen*. Heilbronn: Paulus-Verlag.
- Luther, M. (1550) *Chronica*. Wittenberg: Hans Lufft.
- Haring, H.W. den (1977) *De toestand der doden*. Rotterdam: Comité ter Verbreiding van de Waarheid der Schriften.
- Heijkoop, H.L. (1965) *De eerste brief van Petrus*. Winschoten: Uit het Woord der Waarheid.
- Muhl, D. (2002) *Ruhe Gottes (Hebräer 4)*. Document op www.bibelfreizeit.ch.
- Saphir, A. (1948) *Een Hebreër over de brief aan de Hebreëen*. Den Haag: J.N.Voorhoeve.

* * * * *